

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Білоцерківський національний аграрний університет
Освітня програма	30459 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (ОП)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.11.2021 р.

Справа № 1442/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,

Serhii Kasian,

Шуляр Роман Віталійович,

Шалімова Наталія Станіславівна,

Омельченко Наталія Володимирівна,

Житар Максим Олегович,

Ваврін Максим Ростиславович,

Бридун Євгеній Володимирович,

Боєнко Олена Юріївна,

Біловодська Олена Анатоліївна,

Андрусяк Наталія Олександрівна,

Затонацька Тетяна Георгіївна,

за участі запрошених осіб:

Сатир Лариса Михайлівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Білоцерківський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30459
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (ОП)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ГЕР погоджується із загальною оцінкою ЕГ стосовно того, що за наявності позитивної динаміки змін ОП, заявлена унікальність ОП орієнтування на підприємництво у аграрній сфері не реалізовано у програмних компетентностях та результатах навчання.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ГЕР підтримує позитивну оцінку ЕГ стосовно того, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахування позицій та потреб заінтересованих сторін, що визначають. ЕГ наводить відповідні докази тісної співпраці робочої групи розробників ОП зі стейкхолдерами та позитивні поточні зміни ОП, яка постійно удосконалюється. Позитивним слід вважати врахування рекомендації попередньої акредитації на бакалаврському рівні вищої освіти стосовно доцільності відображення у рецензіях зовнішніх стейкхолдерів їх бачення щодо можливих перспектив удосконалення ОП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР підтримує ЕГ стосовно посилення орієнтування ОП на підприємництво у аграрній сфері для максимального наближення її до поточних потреб ринку праці, регіональних і галузевих тенденцій та забезпечить кореляцію зі стратегічними напрямками розвитку Університету і відповідність цілі ОП місії та стратегії БНАУ.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується із висновком ЕГ стосовно відповідності ОП СВО 076 і відсутності орієнтації на підприємництво у аграрній сфері заявленої як унікальність ОП

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Проведений аналіз ОП та навчального плану і співставлення їх з вимогами стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для другого (магістерського) рівня підтверджує позитивний висновок ЕГ та повну відповідність ОП зазначеного стандарту.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ЕГ у своєму висновку засвідчує чітку структурованість ОП та забезпечення обов'язковими компонентами ОП компетенцій та програмних результатів навчання з чим погоджується ГЕР. Разом з тим ГЕР зазначає: - у Профілі ОП п.3 «Характеристика освітньої програми» відсутній опис предметної області ОП із чітким зазначенням: об'єкту(ів) вивчення, цілей навчання; теоретичного змісту предметної області; методів, методик та технологій; інструментів і обладнання, що передбачено СВО 076; - доцільно розглянути питання стосовно відображення унікальності ОП при формуванні інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей; - підрозділ 2.2. «Форми атестації здобувачів вищої освіти» не містить вимогу СВО 076, а саме: «У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті університету або випускової кафедри, або у репозитарії університету; - у структурно-логічній схемі (стор 14 ОП) не коректно з'єднувати відповідними зв'язками вибіркові дисципліни із обов'язковими компонентами ОК 11 та ОК12, де вибіркові передують обов'язковим; - НП містить лише два розділи: I «Графік навчального процесу» і II «План навчального процесу», тобто в ньому не знайшли відображення розділи: III «Зведені дані про бюджет часу, тижні»; IV «Практика»; V «Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти»; - в ОП та НП (у розділах «Графік навчального процесу» та «План навчального процесу») не передбачений час на захист кваліфікаційної роботи, а зазначена загальна кількість кредитів виділених на виконання кваліфікаційної роботи.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність предметної області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» реалізується шляхом набуття програмних компетентностей та результатів навчання освітніми компонентами за різними сферами: підприємництва (ОК2, ОК3, ОК5-ОК9, ОК11, ОК12); торгівлі (ОК10-ОК12) та біржової діяльності (ОК4). Потребує відповідного підсилення можливість набуття компетенцій в сфері агробізнесу не за рахунок вибірових, а обов'язкових ОК.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Підтримуючи позитивний висновок ЕГ щодо наявності вільного вибору здобувачів вибірових дисциплін ГЕР констатує, що формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у БНАУ здійснюється в обсязі, передбаченому законодавством та за процедурою визначеною внутрішніми нормативними документами університету. Наявна позитивна динаміка у розширенні можливостей вибору дисциплін здобувачами вищої освіти БНАУ.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Ознайомлення з Програмою переддипломної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління і адміністрування» дозволяє підтвердити висновки ЕГ.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Наведені ЕГ факти та результати роботи у фокус-групах доводять, що, навчання на ОП розвиває soft skills здобувачів. ГЕР підтримує рекомендації ЕГ стосовно подальшому вдосконалювати ОП з акцентом на розвиток «м'яких» навичок шляхом урізноманітнення методів їх розвитку та розширення переліку обов'язкових ОК, в яких би було передбачено їх набуття та закріплення.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт зі спеціальності відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Ознайомлення із навчальним планом та розподілом годин за різними формами навчання, а також результатами інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ЕГ ГЕР погоджується із висновком ЕГ стосовно того, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів і забезпечує досягнення цілей та результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

ГЕР підтверджує перспективність запровадження дуальної форми за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за результатами зустрічей ЕГ з гарантом та фокус-групою роботодавців.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР підтверджує висновок ЕГ про те, що пошук інформації щодо вступної кампанії за даною ОП є доступним та охоплює весь перелік питань, які можуть виникнути в абітурієнта

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Аналіз Програми фахового вступного випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» засвідчив потребу в уточненні назв ОК, зокрема: Економіка і організація торгівлі (виходячи із змісту питань можливо доречніше залишити назву «Організація торгівлі» - тим більше, що окремо наявна ОК «Економіка підприємства»), а також перегляду та дотичності окремих питань з дисциплін до яких вони мають відношення: наприклад: пит 3. ОК Комерційна діяльність «Поняття якості товарів. Фактори, які впливають на якість» більш дотичне до ОК Товарознавство; пит.17 ОК Комерційна діяльність «Мале торговельне підприємництво» більш дотичне до ОК «Торговельне підприємництво»; пит 12 та 13 ОК «Торговельне підприємництво», а саме: 12. Сутність і зміст стратегій підприємництва та 13. Порядок та етапи розробки підприємницької стратегії більш дотичні до ОК «Стратегія підприємства» тощо.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується із висновками та рекомендаціями ЕГ стосовно доцільності підвищення зацікавленості здобувачів вищої освіти БНАУ в академічній мобільності. Результати опитувань ЕГ у фокус-групах свідчать про поінформованість здобувачів вищої освіти БНАУ щодо таких можливостей

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує зауваження та рекомендації ЕГ стосовно удосконалення процедури визнання результатів неформальної освіти отриманих, розповсюдивши цю практику не тільки на обов'язкові, а й на вибіркові дисципліни та передбачити можливість зарахування цих результатів у розрізі окремих тем в межах однієї дисципліни. Це позитивно може вплинути на участь здобувачів вищої освіти БНАУ у програмах академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Ознайомившись із внутрішніми документами та доказами, наведеними в звіті ЕГ ГЕР погоджується із встановленим дотриманням принципів студенто-центрованого підходу в процесі навчання здобувачів вищої освіти БНАУ. Наявна практика активного залучення здобувачів вищої освіти БНАУ до удосконалення викладання на ОП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

За результатами вивчення наданих університетом РП та фактами наведеними ЕГ у звіті, ГЕР підтверджує, що вони відповідають затвердженому в університеті Положенню про робочу програму навчальної дисципліни та містять необхідну інформацію щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Разом з тим ГЕР звертає увагу на змістовне наповнення окремих складових РП на прикладі РП з ОК «Управління стратегічними змінами підприємства»: - за змістом окремі лекції (п.6.1.) перевантажені переліком питань, які виносяться на розгляд провідним викладачем, наприклад, лекція за темою Тема 2.4. «Індивідуальні зміни», яка розрахована на 2 академічні години передбачає розгляд такої низки питань: Сутність та зміст поняття «навчання». Особливості процесу навчання при змінах в організації. Основні теорії навчання: «крива навчання»; модель навчання Д. Колба; процес навчання з погляду гештальта; таксономія навчальних цілей за Б. Блумом. Сутність та зміст, переваги та недоліки наукових підходів до управління індивідуальними змінами: біохевіористичний підхід; когнітивний підхід; психодинамічний підхід; гуманістично-психологічний підхід до змін. Вплив системомотивації на поведінку. Теорія Х та Теорія У за Д. Мак-Грегором. Адаптована теорія Ф. Герцберга (теорія мотивації). Зміни та пристосування за моделлю Кублер-Росс. Крива змін Дж.Адамса, Ф. Хейеса і Дж. Хопсона. Модель В. Сатир. Умови успіху за К.Роджерсом; не переконливо виглядає виділення по одній академічній годині (45 хвилин) на окрему тему практичного заняття. Виникає питання, як можна за 4 академічні години набути практичних навичок (бо мова йде про практичні роботи) з 4-х тем, зокрема, Тема 1.1. Загальні основи управління стратегічними змінами, Тема 1.2. Визначення рівня та послідовності стратегічних змін, Тема 1.3. Етапи реалізації стратегії підприємства, Тема 1.4. Учасники процесу впровадження стратегічних змін; - не зрозуміло про виконання яких завдань йде мова у підрозділі 6.3. «Самостійна робота» передбачених у кожній темі, зокрема, 3. Підготовка до практичного заняття, виконання завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури. Слід зазначити, що окремою складовою самостійної роботи передбачено виконання індивідуальних науково-дослідницьких завдань; - у розділі 12. «Рекомендовані джерела інформації» інтернет ресурси ретельно не перевірені на предмет коректності посилання, подаються узагальнено, без наближення до суті та змісту ОК; наводяться джерела із розширенням «ru», які доцільно замінити на вітчизняні або європейські.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Надані ЗВО документи та висновки ЕГ підтверджують активну дослідницьку активність здобувачів вищої освіти БНАУ, які в межах вивчення окремих дисциплін виконуються групові та індивідуальні науково-дослідні проекти.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ зазначає залучення до оновлення та перегляду змісту ОП і окремих її компонентів НПП та здобувачів вищої освіти БНАУ, а також представників підприємств, які входять до Ради роботодавців при університеті та Групи зі змісту та якості освіти. Обговорення пропозицій щодо оновлення змісту ОП на розширених засіданнях кафедри за участі представників роботодавців і студентів має документальне підтвердження.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЕГ зазначає активну співпрацю університету в межах програм академічної мобільності Erasmus+KA1, що підтверджується відповідними договорами про стажування окремих викладачів і студентів. Документально підтверджено активну співпрацю у напрямку проведення навчальних та наукових заходів з низкою зарубіжних навчальних закладів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ГЕР погоджується із висновками ЕГ стосовно наявних форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання за окремими ОК, які є уніфікованими і розробленими у відповідності до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в БНАУ та рекомендаціями щодо потреби спрощення системи підрахунку балів за навчальні досягнення здобувачів вищої освіти БНАУ.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форма атестації зазначена ЕГ у звіті відповідає вимогам СВО 076, разом з тим ГЕР відзначає відсутність у Методичних рекомендаціях до виконання і захисту кваліфікаційних робіт вимоги стосовно перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат та оприлюднення їх на офіційному сайті університету або випускової кафедри, або у репозитарії ЗВО (на вибір університету).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На основі аналізу наявних внутрішніх документів та за результатами спілкування ЕГ зі студентами у фокус-групі доведено, що здобувачі вищої освіти БНАУ підтверджують об'єктивність оцінювання своїх знань, розуміють процедури оскарження результатів поточного і підсумкового контролю та процедури ліквідації академічних заборгованостей.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ЕГ у своєму звіті засвідчила імплементацію політики дотримання академічної доброчесності НПП та здобувачами вищої освіти до системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності БНАУ. ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ стосовно поширення практики проведення експертизи кваліфікаційних робіт НПП, що працюють у відповідному напрямі наукових досліджень, окрім машинної перевірки текстів кваліфікаційних робіт на % подібності тексту.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ підтверджує високий професійний рівень, академічну та професійну кваліфікацію викладачів, залучених до викладання на ОП, їх спрямованість на постійне самовдосконалення, зацікавленість і мотивацію до подальшого професійного зростання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ЕГ підтверджено прозорі процедури конкурсного відбору, які забезпечують належний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Документально підтверджено та засвідчено під час зустрічі ЕГ з роботодавцями їх активну участь в навчальному процесі та роботі в складі групи зі змісту та якості освіти, призначеної для перегляду та оновлення змісту ОП і ОК.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЕГ під час спілкування зі здобувачами підтвердила факти залучення роботодавців до проведення тематичних занять, гостьових лекцій. Частина науково-практичних заходів із залученням експертів, практиків та роботодавців, в умовах карантинних обмежень, переведені в он-лайн формат.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЕГ під час спілкування у фокус-групі з викладачами та вивченні наданих документів мала можливість пересвідчитись у дієвості системи сприяння професійному розвитку викладачів у БНАУ..

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЕГ підтвердила функціонування у БНАУ ефективної системи матеріального стимулювання і морального заохочення НПП через рейтингування їх власних досягнень за встановленими цільовими показниками діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЕГ підтверджено достатній рівень фінансових, матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичного забезпечення ОП, які гарантують досягнення визначених ОП цілей та ПРН.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЕГ під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти та НПП встановлено, що доступ до інфраструктури університету та інформаційних ресурсів необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності здійснюється безоплатно.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ЕГ пересвідчилась у тому, що у БНАУ створене освітнє середовище, яке є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОП 076, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЕГ підтвердила, що у БНАУ створені умови для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ засвідчила, що у БНАУ створені достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ дійшла висновку про виражену політику БНАУ, направлену на запобігання корупції та виникненню конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та навела докази проведення активної роботи для запобігання конфліктних ситуацій та профілактики таких негативних явищ, як дискримінація, булінг, сексуальні домагання відповідно до «Антикорупційної програми» БНАУ.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЕГ встановлено наявність у БНАУ нормативних актів, які визначають процедури розроблення, затвердження, моніторингу і періодичного перегляду ОП. ГЕР не може погодитися із висновком ЕГ стосовно відсутності визначеної періодичності перегляду ОП, який здійснюється відповідно до пп. 4.3 та 4.5. Положення про ОП БНАУ у формах оновлення або модернізації, а також відповідно до п.4 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності БНАУ.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЕГ підтвердила залучення здобувачів вищої освіти БНАУ до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості як партнери. Разом з тим, ГЕР звертає увагу на відсутність опитування здобувачів вищої освіти безпосередньо ОП 076, за наявності такої можливості за прикладом ОПП (Агрономія).

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ за результатами спілкування у фокус-групі підтвердила реальне залучення роботодавців безпосередньо до процесу періодичного перегляду освітньої програми та забезпечення якості ОП через рецензування ОП, проведення аудиторних занять, забезпечення проходження практики.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

За результатами зустрічі з випускниками ЕГ підтвердила наявність практики збирання шляхом опитування, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП 076, яка розміщується на сайті БНАУ, а також участю випускників у щорічних заходах, які проводить кафедра ПТтаБД, як то конференції випускників, круглих столів тощо.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ЕГ відзначила наявність Системи забезпечення якості освіти у БНАУ, яка вчасно реагує на виявлені недоліки в освітній діяльності, проводить аналіз її актуальності, регулюється нормативно-правовими документами БНАУ та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності (<https://cutt.ly/AkuEpXz>). В БНАУ запроваджена процесна модель управління якістю освіти представлена на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/ocFG2C7>).

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР погоджується з висновком ЕГ про наявність позитивних тенденцій щодо врахування та практичної реалізації рекомендацій нещодавно проведеної акредитації за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність".

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР підтримує позитивний висновок ЕГ стосовно сформованої культури якості у БНАУ, яка сприяє, зокрема, залученню учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, постійному розвитку даної ОП та освітньої діяльності за ОП 076.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Аналіз сайту БНАУ та висновки ЕГ підтверджують наявність чітких і зрозумілих правил та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, необхідна нормативна база ЗВО знаходиться у публічному доступі та постійно підтримуються під час реалізації освітньої програми.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ГЕР погоджується із висновками та рекомендаціями ЕГ стосовно оприлюднення уніфікованої таблиці із пропозиціями та зауваженнями стейкхолдерами після обговорення проєкту ОП.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЕГ засвідчує своєчасне оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті точної та достовірної інформації про ОП 076 в обсязі, достатньому для інформування всіх зацікавлених сторін та суспільства

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

З метою реалізації заявленої унікальності ОП орієнтованої на підприємництво у аграрній сфері доцільно розширити перелік програмних компетентностей та результатів навчання, забезпечити проходження виробничої практики на підприємствах аграрної сфери та реалізовувати унікальність ОП шляхом виконання кваліфікаційних робіт на матеріалах підприємств сфери агробізнесу.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

З метою удосконалення ОП ГЕР пропонує: - доповнити п.3 Профілю програми описом предметної області ОП із чітким зазначенням: об'єкту(ів) вивчення, цілей навчання; теоретичного змісту предметної області; методів, методик та технологій; інструментів і обладнання; - підрозділ 2.2. «Форми атестації здобувачів вищої освіти» доповнити вимогою зазначеною у СВО 076, а саме: «У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті університету або випускової кафедри, або у репозитарій університету; - НП слід доповнити розділами II «Зведені дані про бюджет часу, тижні», III «Практика», IV «Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти», доповнивши наявні розділи «Графік навчального процесу» і «План навчального процесу»; - в ОП та НП передбачити час на захист кваліфікаційної роботи (зазвичай на це виділяється 1,5 кредити та один тиждень у графіку навчального процесу), а не обмежуватись тільки зазначенням загальної кількості кредитів виділених на виконання кваліфікаційної роботи; розширювати перелік баз практики магістрів за рахунок підприємств аграрної сфери, що забезпечить поглиблення унікальності ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР рекомендує: - переглянути зміст Програми фахового вступного випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на предмет уточнення назв ОК, а також перегляду дотичності окремих питань до дисциплін до яких вони мають відношення; - поетапне впровадження академічної мобільності починаючи із внутрішньої, яку доцільно реалізувати як в межах України, так і в рамках наявних спеціальностей та ОП самого БНАУ, з подальшим розгортанням цієї практики на міжнародному рівні; передбачити внесення змін до «Положення про порядок визнання в БНАУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» з метою спрощення процедури зарахування та надання можливості здобувачам вищої освіти БНАУ зараховувати окремі теми в рамках дисциплін, в тому числі й вибіркового блоку.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР підтримує пропозиції ЕГ стосовно впровадження тренінг-курсів в рамках окремих ОК рекомендує переглянути та внести уточнення до їх РП. На прикладі ОК «Аналіз і прогнозування біржового ринку»: - доцільно зазначений перелік питань у п.6 перенести до п.4, там де відображається зміст програми дисципліни, а у п.6.1 стосовно конкретної лекції не наводити всі питання дотичні до певної теми, а достатньо зазначити перелік питань, які будуть розглянуті на цій лекції; - звернути увагу на розподіл годин передбачених для практичних занять. Не доцільно планувати по 1 академічній годині (45 хв.) на вивчення окремої теми. Доречно винести на аудиторні заняття окремі теми із розрахунку від 2 академічних годин на окрему тему, а інші теми можливо винести на самостійне вивчення передбачивши по цих темах індивідуальні завдання (така пропозиція надходила під час акредитації цієї спеціальності на рівні бакалаврату); - список рекомендованої літератури доцільно доповнити навчально-методичними розробками провідного викладача та його науковим доробком у вигляді публікацій, що мають відношення до ОК; - Інтернет ресурси бажано ретельно перевіряти на предмет коректності посилання, подавати їх не узагальнено, а з наближенням до суті та змісту ОК; - для пошуку нормативних актів України краще рекомендувати офіційний портал Верховної ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>; джерела із розширенням «ru» доцільно замінити на вітчизняні або європейські.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Окрім зазначених рекомендацій ЕГ ГЕР пропонує у Методичних рекомендаціях до виконання і захисту кваліфікаційних робіт в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітнього рівня «магістр» у розділі 4. «Захист кваліфікаційної роботи» додати вимогу стосовно допуску кваліфікаційних робіт до захисту шляхом перевірки на плагіат та оприлюднення роботи на офіційному сайті університету або випускової кафедри, або у репозитарії ЗВО (на вибір університету).

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР підтримує рекомендацію стосовно важливості створення творчих груп НПП та дослідницьких колективів з акцентом на взаємодію та підтримку один одного шляхом висвітлення результатів такої співпраці через сайт університету та інші інформаційні джерела.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Приділити увагу процедурам вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) шляхом проведення опитування здобувачів за ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР пропонує за прикладом ОПП (Агрономія) (<https://education.btsau.edu.ua/node/17>) запровадити окреме анкетування для здобувачів ОПО76 для з'ясування їх думки та позиції під час перегляду та удосконалення ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

З метою підвищення конкурентоспроможності ОП 076 доцільно оприлюднювати на сайті ЗВО уніфіковану таблицю із пропозиціями та зауваженнями після обговорення проекту ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ